

te valten als een algemeenen huldingsterm. Als vertaling stellen wij dan voor:

Geprezen zij Abram Gode, den Allerhoogste, en geprezen zij God de Allerhoogste,

Melchizedek spreekt deze lofprijzing uit in zijn priesterlijke hoedanigheid. Het slot van vs 18 heeft daar met nadruk op gewezen. Daardoor is zijn lofprijzing autoritair. Ze houdt een goedkeuring in. Omdat hij spreekt als priester van den Allerhoogste heeft zijn lof een divien karakter en houdt een zekere goddelijke goedkeuring in van Abrahams daad.

De woorden die Melchizedek spreekt sluiten dus aan bij zijn daad. Zijn brengen van brood en wijn is huldebetoon; ook in zijn woorden huldt hij Abraham.

Melchizedek huldt in deze woorden echter niet alleen Abraham, maar ook God. En hij huldt Abraham niet in gelijken zin als God. Al noemt hij Abraham het eerst, hij huldt God in absoluten zin, Abraham slechts in betrekking tot God. De beide lofprijzingen, die Melchizedek uitsprekt, zijn in één verband te beschouwen. De eerste wordt beheerscht door de laatste. De reden, waarom Abraham geprezen wordt, is dat hij de vijanden verslagen heeft. Maar het is God, die die vijanden in zijn macht gegeven heeft. Hem dus de lof in absoluten zin en aan Abraham voorzoover hij het is, door wien het God behaagde deze overwinning te bewerkstelligen. Dit is de bedoeling van de woorden: geprezen zij Abraham Gode. God daarentegen is te prijzen wegens Hemzelve, wat natuurlijk in de lofspraak niet behoeft uitgedrukt te worden.

§ 23. Melchizedek wordt ook door Abraham in zijn priesterlijk en autoritair optreden erkend. „Hij gaf hem een tiende van alles”. Bij deze woorden uit het slot van vs 20 kan echter gevraagd worden wie hier tienden geeft, Abraham of Melchizedek. Ons antwoord hierop is, mede op grond van Hebr. 7:4, dat dat Abraham is. We zien immers in deze tiendenopbrengst een erkenning van Melchizedeks optreden door Abraham. Bij deze opvatting moet natuurlijk wisseling van subject worden aangenomen tusschen dezen slotzin van vs 20 en hetgeen onmiddellijk voorafgaat. Zulk een subjectswisseling komt echter menigmaal voor in het Hebreuwsch.

Wie geen subjectswisseling aanneemt moet tot de conclusie komen dat Melchizedek tienden geeft aan Abraham. Melchizedek voegt dan bij zijn huldingsgeschenk van brood en wijn ook nog de tienden. Deze meening wordt voorgestaan in „Tekst en Uitleg” en blijv. ook door Jeremias.³⁾ Het zijn dan de tienden van Salems heiligdom, die Abraham ontvangt.

In de eerste plaats wordt deze meening voorgedragen, omdat daarmede een moeilijkheid verdwijnt, n.l. deze, hoe Abraham, die den buit niet behoudt, omdat hij er geen recht op heeft, toch wel tienden van den buit geeft. Dit zou een inconsequentie van Abraham zijn. Kwam hem de buit niet toe, dan mocht hij er ook geen tienden van geven en de tol aan het heiligdom betalen van anderen goed.

Het is echter geheel onjuist dat Abraham geen recht had op den buit. Als overwinnaar had hij daar zeer zeker recht op. Jirku bewijst deze praktijk uit het oorlogsrecht met een verwijzing naar een aldusluidende bepaling in een te Boghazkôj gevonden verdrag.⁴⁾ Dat Abraham den buit niet hebben wil is zijn particuliere aangelegenheid. Het is uit reverentie voor zijn God, van wien hij alles verwacht. De opbrengst der tienden is echter geen particuliere aangelegenheid, maar een religieuze, een „kultische” handeling. Hij mocht den koning van Sodom niet teruggeven wat God of diens priester toekwam.

Voorts wordt deze meening voorgedragen met het oog op de beteekenis, die men aan deze gebeurtenissen toekent. Ze zouden n.l. van politieke beteekenis zijn. Dat Melchizedek tienden gaf aan Abraham zou inhouden, dat het volk van Abraham recht had op Jeruzalem en zijn heiligdom. Hiermede wordt dan verworpen de gedachte dat deze gebeurtenissen dienen om de rechten van Israëls priesters tegenover het volk te rechtvaardigen, wat het geval zou zijn als Abraham de tienden geeft.

Wanneer wij, in aansluiting aan den brief aan de Hebreërs, Abraham nemen als subject van den slotzin van vs 20, is dat echter nog niet om daarmede ook bovengenoemde bedoeling aan deze handeling toe te kennen. Dergelijke bedoelingen passen bij een tendentieuze geschrift van jongeren datum.

Abraham erkende Melchizedek in zijn priesterschap. Hierdoor blijkt nog te meer de waardigheid van dezen priesterkoning. In zijn autoritair optreden heeft Abraham niets aanmatigends gezien. Dat hij hem tienden geeft doet blijken dat hij in hem een dienaar ziet van den God, dien hij zelf ook eert.

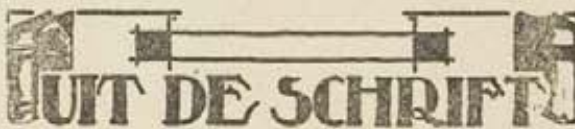
Zoo ontmoeten we door deze geschiedenis van Abraham en de koningen uit het Oosten een eerbiedwaardig persoon: de priesterkoning van Sa-

lem. Hem te vermelden is wel de hoofdbedoeling, waarom deze geschiedenis in de schriften Gods is opgenomen. Uit zijn optreden blijkt voorts zijn godsvrucht en zijn autoriteit. Zijn godsvrucht uit de eer die hij Gode brengt, boven Abraham. Zijn autoriteit uit zijn priesterschap. Juist daarin is hij ongeëvenaard. Anderen uit den tijd van Abraham en vóór hem mogen misschien met hem gelijkstaan in godsvrucht, hij is de eenige, die den eenigen waarachtigen God diende als priester. De godsvrucht vertoont zich in hem in ambtelijken vorm. Daarvan is hij het geheel eenige voorbeeld vóór Israëls volksbestaan. Dat is het unieke van zijn verschijning. Naast Abraham staat hij als de meerdere, als een die „zegt” met autoriteit, als een die tienden ontvangt. Bij Abraham begint de stroom van Gods genade zich te verenigen tusschen de oevers van één bepaald geslacht en volk. Wat anders is er buiten die oevers dan, op een enkele uitzondering na, heidenen die afgoden dienen? Het antwoord ligt in Abrahams toenaam: Vader aller geloovigen!

En toch, naast Abraham staat Melchizedek. Hij is geen vrucht van verbijzonderende werking Gods, waardoor hij gelijk Abraham is uitgehaald uit het heidendom en veiliggesteld door een bijzondere roeping. Hij staat midden in het heidendom, wordt daar niet uit geroepen, maar daarin gelaten als priester des Allerhoogsten. Dat is zijn grootheid waardoor hij van allen is onderscheiden. Een unieke grootheid. Gelijk een ceder uitsteekt boven een met zorg gekweekte bloem, zoo reikt ver boven Abraham, die het voorwerp is, hij en zijn nageslacht, van vele bijzondere zorgen Gods, Melchizedek uit. God is groot en wij begrijpen het niet. God is groot in Zijn verbondstrouw, waartoe hij zich met vele gewisse beloften verbindt. Maar God is ook groot in de uitzonderingen. De Verbondsgod blijft de Vrijmachtige. Hij heeft zich Abraham verkoren. Maar hij heeft ook Melchizedek zich gesteld tot een priesterlijk dienaar. En de pelgrimsweg van den verkorene gaat langs den voet van dezen Priester.

D.

H. M.

Vrolijk zijn.

En gij zult vrolijk zijn over al het goede, dat de HEERE, uw God, aan u en uw huis gegeven heeft. Deut. 26:11.

Dit is een buitengewoon ernstig onderwerp: over de ware vrolijkheid!

Want deze vrolijkheid wordt alleen gevonden en genoten in de vreeze Gods. Wie durft over haar te spreken in onzen droeven tijd?

Er is een vrolijkheid van de wereld, de ijdele vreugd in 's boozen tent. Duizenden jagen haar na. Zij is trouwens alle eeuwen door voor den mensch-zonder-God een hoogst begeerlijk goed geweest. Eten, drinken, vrolijk zijn, want morgen sterven wij! Maar dat is toch, welbeschouwd, een wonderlijk soort vrolijkheid, in de schaduw van morgen: van den dood!

De mensch van onzen tijd zoekt hartstochtelijk naar genot; hij zwelgt, als de Epicureërs der oudheid, uit alle bekere, die onder zijn bereik komen. Maar de bittere droesem op den bodem vergalt altijd weer zijn vreugd. Hij heeft veel bereikt: kennis, kunst, cultuur, techniek. Maar hij herinnert ons aan Haman. Die had macht, en geld, en gunst van zijn Vorst; hij leefde alle dagen heerlijk en prachtig. Maar hij klaagde: dit alles baant mij niet, zoolang ik Mordechai zie zitten in de poort des konings.

Dit alles baant mij niet — ook de mensch van de 20ste eeuw zegt het. En als hij, het niet zegt, dan toont zijn gelaat dat hij het denkt. Hij mist den vrede des harten, omdat hij geen vrede met God heeft.

Hoe zou hij geluk kunnen hebben? Aan elken wonderboom knaagt een worm. In de schoonste streken der aarde kunt ge toeristen ontmoeten, die met een verveeld, onverschillig gezicht de heerlijkste scheppingsweelde aanschouwen. Het lijkt wel of hun oog boos is, omdat God goed is. Heel hun verschijning getuigt: dit alles baant mij niet! De vrolijkste cabarelliezen, zoo beweert men, komen vaak uit een bitter-bedroefd hart, en die er het hardst bij applaudiseeren, dragen in hun innerlijk de diepste wonden.

Neen, de wereldling is heelemaal niet vrolijk; hij is het slechts in schijn; hij draagt een lachend masker. De rijke man uit de gelijkenis leefde ook alle dagen vrolijk en prachtig, maar toen hij stierf, sloeg hij zijn oogen op in de hel, en was in de pijn. Wee u, die nu lacht, want uw lachen zal tot treurigheid worden!

We denken aan de vrolijkheid dergenen die zich schatten vergaderen op de aarde, maar niet rijk zijn in God. De rijke landbouwer zeide: ziel, gij hebt vele goederen opgelegd voor vele jaren, neem rust, eet, drink, wees vrolijk.

Och, de vrolijkheid van een mensch-zonder-God is een wit gepleisterd graf over zijn onreine

ziel. Uit vrees voor den bitteren ernst van leven en sterven, bralt hij zijn ijdele feestliederen. De lach is de morfine tegen de pijn van het arme hart.

De ware vrolijkheid is zoo heel anders.

Over haar, zooals zij zich openbaren moest aan de offermaaltijden, na de aanbidding der eerstelingen, spreekt onze tekst.

Zij is vreugde in God, die naar waarde nooit te danken is.

Zij gaat gepaard met belijdenis van onwaardigheid.

Zij verblijdt zich over al het goede dat de Heere onze God ons en ons huis gegeven heeft. Zij gaat gepaard met offeranden.

Zij komt voort uit dankbaarheid, en is in haar wezen gehoorzaamheid aan dien God, die beveelt: gij zult vrolijk zijn!

Maar hoe kunnen we op voorschrift vrolijk zijn?

Is er iets zóó spontaan als vreugde? Zij laat zich niet op bestelling leveren? Dat is waar! En toch: God vraagt haar. Gij zult.

Nu geldt ook hier weer de regel: God geeft op het gebed wat Hij eischt in het gebod.

Om de ware vrolijkheid te beoefenen, (een heilige kunst!) moeten we God door Zijn Geest in ons werken laten.

Die Geest richt onzen geest op het beschouwen van de overstelpende zegeningen in ons leven, op al het goede dat de HEERE ons en ons huis heeft gegeven. Dit geldt niet slechts van hen, wier weg over zonnige hoogten ging, maar evenzeer voor allen, die geleid werden door diepten van leed en beproeving. Wij kunnen de zegeningen Gods niet groepeeren of sorteerden naar eigen inzicht; we mogen er geen enkele van vergelijken. Dan zien we dat de natuurlijke en geestelijke weldaden nauw verbonden zijn en onderling verstrengeld liggen. Alles wat God doet, doet Hij in harmonisch verband, en het is gericht op één doel. Het zijn allemaal genadeweldaden van den HEERE. Gij zult mijn hoofd en doet mijn blijdschap groeien, en van uw heil mijn beker overvloeien!

Dit geeft vreugd en rust. Want zal Hij, die Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, ons met hem niet alles schenken?

Het lijkt vaak zoo anders in ons leven. We nemen menigmaal de gaven Gods gedachteloos aan. We verkleinen ze; we vragen naar méér; we zijn misnoedig, omdat God anders of minder geeft dan wij dachten of verwachtten.

Vrolijkheid, rust in God, ook als de vijgeboom niet bloeit en er geen vrucht is aan den wijnstok! Daarvoor is genade noodig.

Genade alleen maakt vrolijke menschen.

Dan mistrouwen we de liefde van onzen hemelschen Vader niet.

Dan is er geen droeve bezorgdheid over wat komen kan.

Maar rust in de gunst en goedheid des Heeren, ons toekomend uit de overstelpende volheid van zegeningen, die Christus voor ons heeft verworven, en die we, naar de welken van Gods wijsheid, uit Zijn zegenende en zorgende handen ontvangen.

In Christus blinkt voor ons het aanschijn Gods. En dat aangezicht heeft vrolijkheid en licht, zelfs bij smart en leed.

Juicht, vromen, om uw lot,

Verblijdt u steeds in God!

F. C. M.

Over moeilijkheid van juiste terminologie. (I)

Is reeds voor het gewone menselijke gesprek nauwkeurigheid van aanduiding gewenscht, voor het wetenschappelijk disputeren is scherpte en duidelijkheid van definiëeren noodzakelijk. Maar wie ooit met nauwlettendheid op eigen en anderer spreken heeft acht gegeven, en aan wetenschappelijke bepaling zijne krachten gewijd, weet er ook wel iets van, hoe moeilijk het vaak valt, het juiste woord te kiezen, en den rechten term uit te denken voor hetgeen men eigenlijk zeggen wil.

Wij behoeven alleen maar aan het trinitarische en aan het Christologische dogma te denken, d.w.z. aan de waarheid van Gods drieëenheid en aan die van den Christus Gods, om reeds enkel op dit terrein voor oogen te hebben, hoe langdurige en geweldige worsteling het vereischt heeft om hier niet alleen het rechte inzicht in Gods openbaring te verkrijgen, maar ook de nauwkeurigste mogelijke formulering te vinden.

Wanneer nu echter eenmaal op bepaalde terreinen en ten aanzien van bepaalde zaken, vaste termen in gebruik gekomen zijn, zijn wij niet gebonden, die altijd te blijven gebruiken. Integendeel behooren wij ons denken ook op die formuleringen en termen te richten, om na te gaan, of zij wel juist het bedoelde aan-geven, en niet soms tevens verkeerde elementen in zich bevatten, die op eenigen dwaalweg konden voeren.

Zoo blijft er ook desbetreffend steeds arbeid voor ons denken en voor de wetenschap.

Daarbij neemt op onderscheiden gebied het inzicht

gedurig toe-
het ook me-
gedurig tot
eenige zaak-
stelle, van a

Bij dit zo-
leering moe-
maar niet e-
betere. Opde-
aan andere-
mijdt, doch-
grootte, er v-

Bij nieuwe-
en omzichte-
aanwijzen-
betere ve-

Wij kunne-

zen van de-
normae, die-
gebruikt. In-
woorden Ge-
velen of en-
door middel-
openbaard C-
en anderen

3:4-5), go-

(Joh 3:3 v.-

ons ter na-
wijzing, dat

wij mogen

lijke deelen

Heilige Sch-

is in de He-

In verba-

vaderen: gij-

lige Schrift

geen positie

zijn ook zij-

Goddelijke

in Zijne He-

dien daar

handeld. Er

d.w.z. met

van werkel-

haar op des

van authen-

teekent: zel-

in goeden

zelfde als a

lige Schrift

wordt als i-

inspireerde

op geschie-

gezogen, f

de (Bijbel)

den, die uit

Gods ontv-

hand geste-

Naast de

datgene in

in haar ons

of te voll-

authenticit-

„waardoor

(b.v. raadge

daarvan, o-

den tot geb-

die dingen,

en na te

En dan v

Heilige Sc

authentici

spireerde

afzonderlij

eigen pers

dicteeren d

afzonderlij

kingswijze

1) qua sc

doctrinair,

dogmata, co

continentur,

acceptisse et

Bij H. F

S. 22 f.

2) qua ip

consilia, dict

construunt

imitationem

dictatur, a.

3) His pri

authentici

omnes et si

non privato

omnes et si

protulerunt,

Tweeërle

Curator

het woord

Een cur

persoon of

Een cur

om op de

behartigen

Kan hij

en wil hij

neer te le

curator in

Nu staat

3) Ds A. T. in Lichte des Alten Orients, 4e Aufl., S. 325.

4) Altorientalische Kmm., S. 61.